

Estratègia d'igualtat de gènere en la ciència (EIGEC)

L'estratègia d'Igualtat de Gènere en la Ciència (EIGEC) ja es troba disponible a la pàgina web del Departament de Recerca i Universitats:

https://recercaiuniversitats.gencat.cat/ca/01_departament_recerca_i_universitats/linies-estrategiques/politiques-g
[
https://recercaiuniversitats.gencat.cat/ca/01_departament_recerca_i_universitats/linies-estrategiques/politiques-g
]

Les polítiques d'igualtat de gènere a les institucions d'ensenyament superior s'han desenvolupat per un ampli marc normatiu nacional i internacional que engloba la política de personal, les activitats de recerca i docència, així com les mesures destinades a garantir que les universitats estiguin lliures de discriminació i violència de gènere. De fet, la promoció de la igualtat de gènere en la recerca i la innovació és un compromís recollit en la política científica de la Unió Europea amb l'objectiu d'assolir l'equilibri de gènere en els equips de recerca i en la presa de decisions, i d'integrar l'anàlisi de gènere en els continguts de recerca i innovació. Així mateix, les Nacions Unides han reclamat la necessitat d'incorporar sistemàticament el gènere en la implementació de l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible, i de desenvolupar l'objectiu número 5, dedicat explícitament a aconseguir la igualtat de gènere.

Catalunya ha desenvolupat un model propi de regulació i d'institucionalització de les polítiques d'igualtat en la ciència, al mateix temps que ha aconseguit avenços importants en alguns aspectes de la igualtat entre dones i homes en l'àmbit de la ciència i les universitats. El Parlament de Catalunya va aprovar una llei específica en matèria d'igualtat de dones i homes, la Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, que promou la introducció de la perspectiva de gènere de manera transversal en el sistema universitari i de recerca de Catalunya.

El procés d'institucionalització que s'ha portat a terme també ha donat fruits importants, ja que el país té des de fa més de quinze anys una comissió específica en el si del Consell Interuniversitari de Catalunya per impulsar les polítiques d'igualtat en la ciència, la Comissió Dones i Ciència, i a més disposa d'unitats d'igualtat, de plans d'igualtat i d'altres instruments conduents a assolir la igualtat entre dones i homes en totes les universitats catalanes des de fa més d'una dècada, i també en tots els centres de recerca. A més, Catalunya compta amb una extensa xarxa d'investigadores expertes en matèria de gènere, formada inicialment al voltant de l'Institut Interuniversitari d'Estudis de Dones i Gènere (iiEDG), que s'ha anat ampliant progressivament amb la incorporació de grups de recerca especialitzats en estudis de gènere.

La consolidació de les polítiques d'igualtat en la ciència necessita posar la prioritat en l'erradicació de les desigualtats de gènere en els agents de recerca. L'evolució normativa s'ha anat estenent i, recentment, el Parlament de Catalunya ha aprovat la Llei 9/2022, de 21 de desembre, de la ciència, que és la primera llei dictada en l'àmbit de la recerca i el coneixement, la qual s'ha aprovat amb la missió de definir i consolidar el model propi del sistema de recerca, desenvolupament i innovació de Catalunya, que, específicament, incorpora la perspectiva de gènere i la perspectiva de la igualtat de tracte i de la no-discriminació de manera transversal; a més, recull expressament que s'han de promoure mesures que eliminin els biaixos per raó de gènere i altres formes de discriminació. Representa, així, un pas endavant en el model de regulació català de les polítiques d'igualtat de gènere a la ciència.

La incorporació de la perspectiva de gènere interseccional en totes les polítiques vinculades en la ciència té al davant diversos reptes que són tant institucionals com organitzatius. D'una banda, requereix un treball coordinat

entre les estructures específiques de la Generalitat de Catalunya en matèria de política científica i les estructures responsables de les polítiques d'igualtat, i, d'altra banda, requereix una transformació organitzativa que superi l'androcentrisme, les barreres de gènere, els biaixos discriminatoris i les diferents formes de violència masclista i LGBTI-fòbica que encara perduren en l'àmbit científic.

Per abordar aquests reptes, s'ha elaborat l'Estratègia d'igualtat de gènere en la ciència (EIGEC), que dona compliment a la disposició transitòria segona de la Llei 9/2022, de 21 de desembre, de la ciència. Coordinada pel Consell Interuniversitari de Catalunya, l'EIGEC ha estat impulsada pels departaments de Recerca i Universitats i d'Igualtat i Feminismes, ha estat conceptualitzada per un grup d'expertes i ha comptat amb la participació dels agents del sistema català de recerca.